

Bruselj, 2. julij 2019
(OR. en)

10162/19

ECOFIN 617
UEM 220
SOC 469
EMPL 358
COMPET 498
ENV 589
EDUC 304
RECH 337
ENER 341
JAI 699
FSTR 120
REGIO 156

DOPIS

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov/Svet
Št. dok. Kom.:	9933/19 - COM(2019) 509 final
Zadeva:	Priporočilo za PRIPOROČILO SVETA v zvezi z nacionalnim reformnim programom Španije za leto 2019 in mnenje Sveta o programu stabilnosti Španije za leto 2019

V prilogi vam pošiljamo navedeni osnutek priporočila Sveta, ki so ga pregledali in potrdili različni odbori Sveta, temelji pa na predlogu Komisije COM(2019) 509 final.

PRIPOROČILO SVETA

z dne ...

v zvezi z nacionalnim reformnim programom Španije za leto 2019 in mnenje Sveta o programu stabilnosti Španije za leto 2019

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik¹ in zlasti člena 5(2) Uredbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij² in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

¹ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

² UL L 306, 23.11.2011, str. 25.

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Komisija je 21. novembra 2018 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2019. Pri tem je ustrezno upoštevala evropski steber socialnih pravic, ki so ga 17. novembra 2017 razglasili Evropski parlament, Svet in Komisija. Evropski svet je na zasedanju 21. marca 2019 potrdil prednostne naloge iz letnega pregleda rasti. Komisija je 21. novembra 2018 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta sprejela tudi poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem je Španijo opredelila kot eno od držav članic, za katere bo opravljen poglobljen pregled. Komisija je istega dne sprejela tudi Priporočilo za priporočilo Sveta o ekonomski politiki euroobmočja, ki ga je Evropski svet potrdil 21. marca 2019. Svet je Priporočilo o ekonomski politiki euroobmočja³ (v nadaljnjem besedilu: priporočilo za euroobmočje iz leta 2019), ki določa pet priporočil za euroobmočje (v nadaljnjem besedilu: priporočila za euroobmočje), sprejel 9. aprila 2019.
- (2) Španija bi morala kot država članica, katere valuta je euro, zaradi tesne medsebojne povezanosti gospodarstev v ekonomski in monetarni uniji zagotoviti, da v celoti in pravočasno izvede priporočilo za euroobmočje iz leta 2019, ki je izraženo v priporočilih 1 do 4 spodaj. Ukrepi za izboljšanje produktivnosti bodo prispevali k izvajanju prvega priporočila za euroobmočje glede uravnoveženja euroobmočja, uporaba nepričakovanih prihodkov za zmanjšanje javnega dolga in osredotočenje ekonomske politike v zvezi z naložbami na določena področja bosta prispevala k izvajanju drugega priporočila za euroobmočje glede obnovitve blažilnikov in podpiranja naložb, ukrepi za izboljšanje znanj in spretnosti ter zaposljivosti pa bodo prispevali k izvajanju tretjega priporočila za euroobmočje glede delovanja trga dela.

³ UL C 136, 12.4.2019, str. 1.

- (3) Poročilo o državi za Španijo za leto 2019 je bilo objavljeno 27. februarja 2019. V njem so bili ocenjeni napredek Španije pri izvajanju priporočil za posamezno državo, ki jih je Svet sprejel 13. julija 2018⁴, nadaljnje ukrepanje po priporočilih za posamezno državo, sprejetih v prejšnjih letih, in napredek pri doseganju njenih nacionalnih ciljev iz strategije Evropa 2020. Poročilo o državi vsebuje tudi rezultate poglobljenega pregleda v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011, ki so bili prav tako objavljeni 27. februarja 2019. Na podlagi opravljene analize Komisija ugotavlja, da v Španiji obstajajo makroekonomska neravnotežja. Visok notranji in zunanji dolg, tako javni kot zasebni, ter visoka brezposelnost v razmerah šibke rasti produktivnosti so še vedno ranljivosti čezmejnega pomena. Zmanjševanje dolga zasebnega sektorja napreduje, vendar so potrebe po razdolževanju še vedno znatne. Kljub nadaljnji trdni rasti bruto domačega proizvoda (BDP) dolg sektorja država kot delež BDP ostaja visok. Stopnja brezposelnosti se še naprej hitro zmanjšuje, vendar ostaja zelo visoka, poleg tega pa visoka stopnja segmentacije trga dela na zaposlitve za določen in nedoločen čas ovira hitrejšo rast produktivnosti dela. Po močnem reformnem zagonu med letoma 2012 in 2015 je bilo preteklo leto zaradi političnih razmer še eno, v katerem je bil dosežen omejen napredek pri izvajanju priporočil za posamezno državo iz prejšnjih let. Sedanje ugodne gospodarske razmere ponujajo priložnost za izvedbo reform, potrebnih za okrepitev odpornosti španskega gospodarstva in povečanje rasti produktivnosti.
- (4) Španija je 30. aprila 2019 predložila nacionalni reformni program za leto 2019 in program stabilnosti za leto 2019. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.

⁴ UL C 320, 10.9.2018, str. 33.

- (5) V programu stabilnosti za leto 2019 so navedeni ukrepi, sprejeti za izvajanje preventivnih in korektivnih instrumentov, določenih v španskem zakonu o stabilnosti. Vendar niso določeni načrti za samodejno izvrševanje teh instrumentov in pregled pravila o odhodkih iz zakona o stabilnosti, da bi se okrepil njegov prispevek k fiskalni konsolidaciji, zlasti v obdobjih gospodarskega vzpona. Na področju javnih naročil bo za izboljšanje učinkovitosti javne porabe in v pomoč pri preprečevanju nepravilnosti bistveno ambiciozno izvajanje zakona o javnih naročilih, ki je bil sprejet leta 2017. Pomembno je predvsem, da lahko nova upravljavska struktura, zlasti neodvisni urad za regulacijo in nadzor, učinkovito opravlja dodeljene naloge in da se hitro sprejme celovita nacionalna strategija javnega naročanja – z dejavnim sodelovanjem javnih naročnikov na nacionalni, regionalni in lokalni ravni. Prav tako je treba v letu 2019 izvesti več pregledov porabe, izvajanje priporočil, ki izhajajo iz njih, pa bi morale prispevati k povečanju učinkovitosti javne porabe.
- (6) Ustrezna priporočila za posamezno državo so bila obravnavana pri načrtovanju programov evropskih strukturnih in investicijskih skladov (v nadaljnjem besedilu: skladi ESI) za obdobje 2014–2020. Kot je določeno v členu 23 Uredbe (EU) št. 1303/2013 Evropskega parlamenta in Sveta⁵, lahko Komisija od države članice zahteva, da pregleda svoj partnerski sporazum in ustrezne programe ter predlaga njihove spremembe, kadar je to potrebno za podporo izvajanju ustreznih priporočil Sveta. Komisija je zagotovila dodatne podrobnosti o tem, kako bo uporabila to določbo, v smernicah o uporabi ukrepov za povezovanje uspešnosti skladov ESI z dobrim gospodarskim upravljanjem.

⁵ Uredba (EU) št. 1303/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o skupnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu, Evropskem kmetijskem skladu za razvoj podeželja in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo, o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo ter o razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006 (UL L 347, 20.12.2013, str. 320).

- (7) Po pravočasni in vzdržni odpravi čezmernega primanjkljaja in na podlagi Sklepa Sveta (EU) 2019/1001⁶, da zaključi postopek v zvezi s čezmernim primanjkljajem, za Španijo veljata preventivni del Pakta za stabilnost in rast ter prehodno pravilo glede dolga. V skladu z napovedmi Španije naj bi se saldo sektorja država povečal z $-2,5$ % BDP v letu 2018 na $-2,0$ % BDP v letu 2019 in v letu 2022 dosegel izravnani proračun. Na podlagi preračunanega strukturnega salda⁷ se ne načrtuje, da bo srednjeročni proračunski cilj, tj. izravnani proračunski položaj v strukturnem smislu, dosežen v obdobju, ki ga zajema program stabilnosti za leto 2019. V skladu s programom stabilnosti za leto 2019 naj bi se dolg sektorja država kot odstotek BDP zmanjšal s $97,1$ % , kolikor je znašal v letu 2018, na $95,8$ % v letu 2019 in nato leta 2022 dosegel $88,7$ % BDP. Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo te proračunske projekcije, je verjeten. Tveganja za doseg fiskalnih ciljev, določenih v programu stabilnosti za leto 2019, se večinoma nanašajo na stran prihodkov, pri katerih obstaja velika negotovost glede donosa ali verjetnosti sprejetja številnih prihodkovnih ukrepov.
- (8) Svet je 13. julija 2018 Španiji priporočil, naj zagotovi, da nominalna stopnja rasti neto primarnih javnofinančnih odhodkov⁸ v letu 2019 ne bo presegla $0,6$ %, kar ustreza letni strukturni prilagoditvi v višini $0,65$ % BDP. Na podlagi pomladanske napovedi Komisije iz leta 2019 obstaja v letu 2019 tveganje znatnega odklona od priporočene prilagoditvene poti za doseg srednjeročnega proračunskega cilja.

⁶ Sklep Sveta (EU) 2019/1001 z dne 14. junija 2019 o razveljavitvi Odločbe 2009/417/ES o obstoju čezmernega primanjkljaja v Španiji (UL L 163, 20.6.2019, str. 59).

⁷ Ciklično prilagojeni saldo brez enkratnih in drugih začasnih ukrepov, ki ga je Komisija preračunala z uporabo skupno dogovorjene metodologije.

⁸ Neto primarne javnofinančne odhodke sestavljajo vsi javnofinančni odhodki brez odhodkov za obresti, odhodkov za programe Unije, v celoti izravnanih s prihodki iz skladov Unije, in nediskrecijskih sprememb pri odhodkih za denarna nadomestila za brezposelnost. Nacionalno financirane bruto investicije v osnovna sredstva so porazdeljene na obdobje štirih let. Diskrecijski ukrepi na strani prihodkov ali zakonsko določena povečanja prihodkov so vračunani. Enkratni ukrepi na strani prihodkov in na strani odhodkov so pobotani.

- (9) Glede na to, da je dolg sektorja država kot odstotek BDP v Španiji višji od referenčne vrednosti iz Pogodbe, tj. 60 % BDP, pozitivna proizvodna vrzel pa bo po napovedih znašala 2,0 % BDP, se nominalni neto primarni javnofinančni odhodki v letu 2020 ne bi smeli povečati, kar je v skladu s strukturno prilagoditvijo v višini 1,0 % BDP, kot izhaja iz skupno dogovorjene prilagoditvene matrike zahtev v okviru Pakta za stabilnost in rast. Hkrati so prisotni znaki, da so neizkoriščene zmogljivosti v gospodarstvu podcenjene, saj naj bi inflacija leta 2019 in 2020 ostala pod 2 %, za trg dela pa sta še vedno značilna visoka stopnja brezposelnosti in zelo velik delež neprostoVOLjnega dela s krajšim delovnim časom, zaposlenih za določen čas ter revščine zaposlenih. Poleg tega orodje za preverjanje verjetnosti nakazuje, da so ocene proizvodne vrzeli, ki temeljijo na skupni metodologiji, povezane z visoko stopnjo negotovosti. Na tej podlagi se zdi letna strukturna prilagoditev v višini 0,65 % BDP, kar ustreza najvišji stopnji rasti neto primarnih javnofinančnih odhodkov v višini 0,9 %, ustrezna. V skladu s pomladansko napovedjo Komisije iz leta 2019 ob predpostavki nespremenjenih politik v Španiji v letu 2020 obstaja tveganje znatnega odklona od zahtevane fiskalne prilagoditve. Poleg tega se ne pričakuje, da bo Španija v letih 2019 in 2020 izpolnjevala zahteve prehodnega pravila glede dolga. Svet na splošno meni, da bi bilo treba z letom 2019 sprejeti potrebne ukrepe za zagotovitev skladnosti z določbami Pakta za stabilnost in rast. Pomembno bi bilo uporabiti morebitne nepričakovane prihodke za nadaljnje zmanjševanje deleža dolga sektorja država.
- (10) Rast zaposlenosti v Španiji ostaja trdna. Brezposelnost se še naprej zmanjšuje, vendar ostaja precej nad povprečjem Unije, zlasti pri mladih in nizko usposobljenih osebah. Razlike med spoloma pri zaposlovanju in dolžini delovne dobe so še vedno velike. Predstavljajo neizkoriščen potencial, zlasti ob hitro starajočem se prebivalstvu.

- (11) Čeprav se postopno zmanjšuje, je uporaba pogodb za določen čas še vedno razširjena (in po obsegu med najvišjimi v Evropi), tudi v sektorjih, za katere sezonska ali ciklična dejavnost ni tako značilna, kar lahko ovira potencial Španije za rast in socialno kohezijo. Najbolj prizadeti so mladi, nizko usposobljeni delavci in državljani tretjih držav, ki so pogosto upravičeni do nižjih socialnih prejemkov in nadomestil ter izpostavljeni večjemu tveganju revščine. Pogodbe za določen čas so pogosto zelo kratkoročne in so šibka spodbuda tako za delavce kot za delodajalce, da bi vlagali v usposabljanje, kar posledično zavira rast produktivnosti. Prehod s pogodbe o zaposlitvi za določen čas na pogodbo za nedoločen čas je še vedno težaven, ovire za mobilnost delavcev pa zmanjšujejo priložnosti za iskalce zaposlitve ter ovirajo njihovo učinkovito porazdelitev po vsej državi.
- (12) Španija je okrepila podporo dolgotrajno brezposelnim, ki so leta 2018 še vedno predstavljali 6,4 % aktivnega prebivalstva. Nedavne pobude so namenjene povečanju zaposljivosti mladih s pomočjo svetovanja in poklicnega usmerjanja, vendar javne službe za zaposlovanje še vedno obravnavajo majhen delež prostih delovnih mest, zato so potrebna nadaljnja prizadevanja za izboljšanje njihove uporabe pri iskanju in posredovanju zaposlitev. V nekaterih regijah je sodelovanje z delodajalci šibko, orodja za profiliranje za boljše povezovanje iskalcev zaposlitve s potrebami delodajalcev pa so še vedno v začetni fazi razvoja. Partnerstva med javnimi službami za zaposlovanje in socialnimi službami se nadalje razvijajo, vendar je sodelovanje v nekaterih regijah še vedno omejeno. Večja vlaganja v sodobne javne službe za zaposlovanje bi lahko skupaj s podporo delovni mobilnosti prispevala k izboljšanju zaposljivosti in prilagodljivosti delavcev ter olajšala prehajanje na trgu dela, kar bi izboljšalo špansko produktivnost in dolgoročno vključujočo rast.

- (13) Prizadevanja za okrepitev inšpektoratov za delo na področju boja proti zlorabam pogodb o zaposlitvi za določen čas prinašajo določene rezultate in delež pogodb za nedoločen čas v neto zaposlovanju se povečuje. Vendar delodajalci še naprej v veliki meri uporabljajo kratkoročne pogodbe o zaposlitvi. Pretekli podatki kažejo, da imajo številne spodbude za ustvarjanje delovnih mest omejene učinke na spodbujanje kakovostnega zaposlovanja. Španija je začela izvajati novo oceno, da bi poenostavila sistem, vendar rezultati še niso na voljo. Treba je pospešiti natečaje za zaposlovanje, da se zmanjša delež zaposlitev za določen čas v javnem sektorju na vseh ravneh države in doseže cilj 8 % do zaključka natečajev za zaposlovanje v 2020. Medtem ko je vzpostavitev tristranskih okroglih miz pozitiven korak k večji vključenosti socialnih partnerjev v oblikovanje politik, bi bila posvetovanja lahko bolj poglobljena in pravočasna.

- (14) Čeprav se delež ljudi, ki jih ogrožata revščina in socialna izključenost, zmanjšuje, tako kot dohodkovna neenakost ostaja nad povprečjem Unije. Stopnja revščine zaposlenih je visoka pri zaposlenih za določen čas, nizko usposobljenih delavcih ali osebah, ki niso bile rojene v EU. Stopnja revščine otrok sicer upada, a ostaja zelo visoka. Zmožnost socialnih transferjev, razen pokojnin, za zmanjšanje revščine ostaja med najnižjimi v Uniji, zlasti za otroke. Odhodki za socialno zaščito za gospodinjstva z otroki kot delež BDP so v Španiji med najnižjimi v Uniji in so slabo ciljno usmerjeni, kljub nedavnemu manjšemu povečanju otroškega dodatka, ki temelji na premoženjskem stanju. Kljub pozitivnemu trendu še vedno obstajajo znatne vrzeli v pokrivanju ljudi, ki so močno ali zmerno odvisni od pomoči. Nacionalna pomoč za brezposelnost je še vedno razdrobljena, z več shemami, ki so namenjene različnim skupinam iskalcev zaposlitve. Nedavni ukrepi, ki izboljšujejo pokritost in zaščito dohodkovne pomoči za starejše dolgotrajno brezposelne osebe (stare 52 let ali več), lahko hkrati slabijo spodbude za delo v tej skupini. Medtem so za regionalne sheme minimalnega dohodka značilne velike razlike v pogojih za dostop, pokritosti in ustreznosti po regijah, njihova omejena prenosljivost med regijami pa zmanjšuje spodbude za mobilnost delovne sile. Zato precej ljudi v stiski ne dobi podpore. Uvedba sistema univerzalne socialne kartice bo povečala preglednost sistema socialnih prejemkov in nadomestil ter tako omogočila njihovo boljše ciljno usmerjenost. Medtem ko se na podlagi gospodarskega okrevanja skuša še dodatno zaježiti revščino, razmere zahtevajo vlaganje v politike socialnega vključevanja in socialno infrastrukturo (npr. socialna stanovanja), da bi dosegli vključujočo rast. Poleg tega se Španija sooča s posebnimi izzivi na področju teritorialne kohezije, kot sta izrazito upadanje števila in staranje prebivalstva na nekaterih podeželskih območjih. Pri odzivanju na te izzive so lahko v pomoč ukrepi za spodbujanje podjetništva, digitalizacije in socialnega gospodarstva v okviru celostnih strategij teritorialnega razvoja.

- (15) Med krizo je imel španski pokojninski sistem pomembno vlogo pri ohranjanju življenjskega standarda starejših, ki se soočajo z manjšim tveganjem revščine. Projekcije iz poročila o staranju prebivalstva za leto 2018 in poročila o ustreznosti pokojnin kažejo, da so reforme iz let 2011 in 2013 prispevale k zagotavljanju dolgoročne vzdržnosti in relativne ustreznosti pokojnin. Vendar bi ohranjanje ponovne vezave rasti pokojnin na inflacijo (kakor je bilo odločeno v letih 2018 in 2019) ter odložitev faktorja vzdržnosti zahtevalo izravnalne ukrepe za zagotovitev srednje- do dolgoročne vzdržnosti pokojninskega sistema. Potrebni bi bili tudi ukrepi za obravnavo glavnega izziva glede ustreznosti prihodkov bodočih upokojencev, dolžine in popolnosti njihove delovne dobe v razmerah visoke brezposelnosti ter razširjene uporabe pogodb o zaposlitvi za določen čas in krajši delovni čas.
- (16) Nizka raven naložb v raziskave in razvoj ter neusklajenost med ponudbo znanj in spretnosti ter povpraševanjem po njih zavirata uspešnost inovacij in rast produktivnosti v Španiji. Odhodki za raziskave in razvoj v poslovnem sektorju v Španiji dosegajo le polovico povprečne ravni Unije, zlasti pri velikih podjetjih, ob tem pa so prisotne znatne regionalne razlike. Ta razkorak je še bolj izrazit zaradi nizke in upadajoče stopnje izvrševanja javnofinančnega proračuna na področju raziskav in razvoja, zlasti glede posojil. Še ena pomembna ovira za razvoj in uporabo naprednih tehnologij, zlasti v malih in srednjih podjetjih, so pomanjkanje znanj in spretnosti ter neskladja med ponudbo znanj in spretnosti ter povpraševanjem po njih. Zaposlenost v visokotehnoloških sektorjih in na znanju temelječih storitvah je v številnih španskih regijah precej pod povprečjem Unije. Razvijajo se regionalne inovacijske strategije za pametno specializacijo in racionalizira se upravljanje nacionalnih raziskovalnih in inovacijskih politik, vendar ostaja usklajevanje med nacionalno in regionalno ravno pri oblikovanju, izvajanju in ocenjevanju politik šibko. Izboljšanje inovacijske uspešnosti Španije zahteva znatna vlaganja za spodbujanje podjetništva in zagonskih podjetij ter za pomoč pri njihovi rasti in spodbujanje konkurenčnosti vseh podjetij ter njihovega prilagajanja, tudi z digitalizacijo, dejavnostim z višjo dodano vrednostjo, da bi se povečala njihova prisotnost na mednarodnih trgih. Zahteva tudi večji poudarek na javno-zasebnih partnerstvih, sodelovanju med akademskimi ustanovami in gospodarstvom ter prenosu tehnologije, zlasti v korist malih in srednjih podjetij, okrepljeno upravljanje politike raziskav in inovacij na vseh ravneh države ter tesnejše usklajevanje infrastrukture in projektov na področju raziskav in razvoja z regionalnimi in nacionalnimi inovacijskimi strategijami.

- (17) Čeprav se stopnja zgodnjega opuščanja šolanja izboljšuje, je v Španiji še vedno zelo visoka, pri čemer obstajajo velike regionalne razlike. Mogoče bi bilo izboljšati učne rezultate, ki se med regijami zelo razlikujejo. Oba dejavnika negativno vplivata na dolgoročni potencial za rast produktivnosti. Prizadevanja za reformo izobraževalnega sistema so zastala. Podjetja poročajo o težavah pri iskanju ljudi z ustreznimi znanji in spretnostmi, potrebnimi za inovacije, kar zlasti velja za strokovnjake na področju informacijskih in komunikacijskih tehnologij. Španija je odobrila ukrepe za nadgradnjo dualnega sistema poklicnega izobraževanja in usposabljanja, ki bi lahko imel ključno vlogo pri zagotavljanju znanj in spretnosti ter kvalifikacij, potrebnih za absorpcijo inovacij, vendar vpis v ta sistem ostaja skromen. Delež prebivalstva s terciarno izobrazbo v Španiji je nad povprečjem Unije, vendar imajo diplomanti s terciarno izobrazbo težave pri iskanju ustreznih zaposlitev. Z razvojem človeškega kapitala na vseh ravneh izobraževanja in usposabljanja, vključno z visokošolskim izobraževanjem in poklicnim usposabljanjem, ter večjim sodelovanjem med izobraževalnimi ustanovami in podjetji, da bi ublažili obstoječa neskladja med ponudbo znanj in spretnosti ter povpraševanjem po njih, bi se lahko povečal dostop mladih diplomantov do trga dela. Prav tako bi to lahko podjetjem zagotovilo znanja in spretnosti ter kvalifikacije, ki so potrebne, da se poveča njihova inovacijska zmogljivost in v celoti izkoristi potencial za rast, ki ga ponuja digitalizacija. Preusposabljanje delavcev na področju digitalnih znanj in spretnosti bi španskim podjetjem omogočilo tudi, da v čedalje bolj digitaliziranem gospodarstvu ostanejo konkurenčna. Vsi ti ukrepi bi prispevali k zmanjšanju regionalnih razlik.
- (18) Zaradi restriktivnosti in razdrobljenosti ureditve v Španiji podjetja ne morejo izkoriščati ekonomije obsega, kar zavira produktivnost. Zakon o enotnosti trga je še vedno pomembno orodje za reševanje te problematike. Odločnejše izvajanje tega zakona in odprava ugotovljenih omejitev za storitve, zlasti nekatere poklicne storitve, kamor spadajo gradbeni inženirji, arhitekti in pravne službe, bi izboljšalo možnosti za rast in konkurenco. Kot na drugih področjih, na katerih so regije ključni akterji za uspešno izvajanje reform, bi lahko tudi na tem področju intenzivnejše in stalno usklajevanje med nacionalnimi in regionalnimi organi povečalo učinkovitost politik.

- (19) Nedokončane povezave v železniškem tovornem prometu ter omejeno povezovanje s trgi električne energije in plina v Uniji Španiji preprečujejo, da bi lahko v celoti izkoristila prednosti enotnega trga Unije. Zato mora nadalje vlagati tudi v elektroenergetske povezave s preostalo Unijo, da bi do leta 2020 dosegla cilj vsaj 10 % svoje nameščene zmogljivosti za proizvodnjo električne energije. Naložbe so potrebne tudi, da se omogoči večja uporaba železniškega tovornega prometa, vključno s čezmejnimi povezavami s Francijo in Portugalsko ter povezavami do pristanišč in logističnih vozlišč.
- (20) Na področju gospodarjenja z naravnimi viri so prav tako še vedno prisotne znatne naložbene vrzeli za zagotavljanje bolj trajnostnega modela razvoja. Zmanjšanje porabe energije v stavbah ter razvoj pametnih omrežij in shranjevanja električne energije iz obnovljivih virov bi prispevali k boljšemu obvladovanju povpraševanja. Za spodbujanje trajnostnega prometa in krožnega gospodarstva so potrebna dodatna prizadevanja. Nekatera območja v Španiji so med najbolj izpostavljenimi podnebnim spremembam v Evropi, zato so obstoječi vodni viri izpostavljeni pritiskom in so potrebne dodatne naložbe v infrastrukturo za izboljšanje upravljanja voda, npr. za čiščenje odpadnih voda, preprečevanje uhajanja iz omrežij in oskrbo z vodo. Kljub stalnemu napredku v zadnjih letih Španija še ni izpolnila nekaterih zahtev iz zakonodaje Unije o vodah. Napredek pri doseganju vseh teh ciljev bi ji prinesel okoljske, gospodarske in družbene koristi.
- (21) Pri vseh ugotovljenih naložbenih vrzelih bi bilo treba upoštevati specifične regionalne razlike v naložbenih potrebah. Ozemeljske razlike v BDP na prebivalca so zmerne, vendar ostajajo večje kot pred krizo, predvsem zaradi asimetričnega učinka odpuščanja delavcev po regijah. Največje razlike med regijami so trenutno ugotovljene pri kazalnikih rezultatov na področju dela in socialnih rezultatov, pri katerih je večina španskih regij v primerjavi s povprečjem Unije premalo uspešna. Pri drugih socialno-ekonomskih kazalnikih, kot so inovacije, podjetništvo in konkurenčnost, so prisotne velike ozemeljske razlike. Ekonomska politika v zvezi z naložbami bi morala pri naložbenih potrebah ustrezno upoštevati regionalne razlike.

- (22) Načrtovanje programov skladov Unije za obdobje 2021–2027 bi lahko prispevalo k odpravi nekaterih vrzeli, opredeljenih v priporočilih, zlasti na področjih iz Priloge D k poročilu o državi za leto 2019. To bi Španiji omogočilo, da ob upoštevanju regionalnih razlik in posebnega položaja Kanarskih otokov kot najbolj oddaljene regije sredstva iz teh skladov kar najbolje uporabi za opredeljene sektorje. Krepitev upravne zmogljivosti države za upravljanje teh sredstev je pomemben dejavnik za uspeh te naložbe.
- (23) V okviru evropskega semestra za leto 2019 je Komisija izvedla izčrpno analizo ekonomske politike Španije in jo objavila v poročilu o državi za leto 2019. Prav tako je ocenila program stabilnosti za leto 2019, nacionalni reformni program za leto 2019 in ukrepanje po priporočilih, ki jih je Španija prejela v prejšnjih letih. Glede na to, da je treba okrepiti splošno ekonomsko upravljanje Unije z vključitvijo prispevka na ravni Unije v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena teh programov za vzdržno fiskalno in socialnoekonomsko politiko v Španiji, ampak tudi njihovo skladnost s pravili in smernicami Unije.
- (24) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil program stabilnosti za leto 2019, njegovo mnenje⁹ pa je izraženo zlasti v priporočilu 1 spodaj.
- (25) Svet je ob upoštevanju poglobljenega pregleda, ki ga je opravila Komisija, in te ocene preučil nacionalni reformni program za leto 2019 in program stabilnosti za leto 2019. Njegova priporočila v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 so izražena v priporočilih 1 do 4 spodaj. Ta priporočila prispevajo tudi k izvajanju priporočila za euroobmočje iz leta 2019, zlasti prvega in tretjega priporočila za euroobmočje. Fiskalne politike iz priporočila 1 med drugim prispevajo k odpravljanju neravnotežij, povezanih z visokim dolgom sektorja država –

⁹ V skladu s členom 5(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

PRIPOROČA, da Španija v letih 2019 in 2020 ukrepa tako, da bo:

1. zagotovila, da nominalna stopnja rasti neto primarnih javnofinančnih odhodkov v letu 2020 ne bo presegla 0,9 %, kar ustreza letni strukturni prilagoditvi v višini 0,65 % BDP; sprejela ukrepe za okrepitev fiskalnega okvira in okvira javnega naročanja na vseh ravneh države; ohranila vzdržnost pokojninskega sistema; uporabila nepričakovane prihodke za hitrejše zmanjševanje deleža dolga sektorja država;
2. zagotovila, da bodo imele službe za zaposlovanje in socialne službe ustrezne zmogljivosti za zagotavljanje učinkovite podpore; spodbujala prehod na pogodbe o zaposlitvi za nedoločen čas, vključno s poenostavitvijo sistema spodbud za zaposlovanje; izboljšala podporo za družine, zmanjšala razdrobljenost nacionalne pomoči za brezposelnost in odpravila vrzeli v pokritosti regionalnih shem minimalnega dohodka; ob upoštevanju regionalnih razlik zmanjšala zgodnje opuščanje šolanja in izboljšala rezultate izobraževanja; povečala sodelovanje med izobraževalnimi ustanovami in gospodarstvom, da bi se izboljšalo zagotavljanje ustreznih znanj in spretnosti ter kvalifikacij na trgu dela, zlasti na področju informacijskih in komunikacijskih tehnologij;
3. ekonomsko politiko v zvezi z naložbami osredotočila na spodbujanje inovacij, učinkovitost virov in energijsko učinkovitost, nadgradnjo infrastrukture za železniški tovorni promet in razširitev elektroenergetskih povezav s preostalo Unijo, pri tem pa upoštevala regionalne razlike; povečala učinkovitost politik, ki podpirajo raziskave in inovacije;
4. nadaljevala izvajanje zakona o enotnosti trga z zagotavljanjem, da bodo predpisi, ki urejajo dostop do gospodarskih dejavnosti in njihovo opravljanje, zlasti za storitve, na vseh ravneh države skladni z načeli tega zakona, ter z izboljšanjem sodelovanja med upravami.

V Bruslju,

Za Svet

Predsednik
